

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Polityka
Nowej
Szansy

POLITYKA NOWEJ SZANSY
RAPORT Z MONITOROWANIA DZIAŁAŃ
PODJĘTYCH W 2015 R.

Warszawa, 2016

Wprowadzenie

Zgodnie z zapisami programu *Polityka Nowej Szansy* (PNS), przyjętego przez Radę Ministrów dnia 22 lipca 2014 r., minister właściwy do spraw gospodarki jest odpowiedzialny za koordynację i monitorowanie postępów realizacji zawartych w programie działań.

W związku ze zmianą wynikającą z *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rozwoju oraz zniesienia Ministerstwa Gospodarki*, w chwili obecnej zagadnienia znajdujące się w dziale gospodarka należą do kompetencji Ministra Rozwoju, dokonującego monitorowania realizacji działań PNS podjętych w 2015 r.

Ocena wdrażania PNS przeprowadzana jest w pierwszym kwartale każdego roku obowiązywania programu (2014-2020), we współpracy z instytucjami wdrażającymi, odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych inicjatyw.

Raport pokazuje postępy we wdrażaniu zaplanowanych zadań w podziale na cztery działania kierunkowe. Na końcu dokumentu znajduje się tabela z aktualnymi wartościami wskaźników, które obok opisów jakościowych służą monitorowaniu i ocenie skuteczności programu PNS.

1. ZAPOBIEGANIE SYTUACJOM KRYZYSOWYM PRZEDSIĘBIORSTW

Projekt **Instrument Szybkiego Reagowania (ISR)** stanowiący zasadniczą część interwencji w ramach pierwszego działania kierunkowego, zakończył się w 2015 r. Jego niewątpliwą wartością było zaproponowanie zmiany systemowej w polityce wobec przedsiębiorstw – podejście interwencyjne zostało zastąpione podejściem prewencyjnym. Realizacji tego celu służyły kwartalne Raporty ISR opisujące sytuację w gospodarce w skali mikro i makro, a także zawierające rekomendacje dla decydentów, również na poziomie regionalnym.

Każdy z raportów opisywał bieżący stan polskiej gospodarki oraz zawierał średniookresową prognozę dla sześciu kolejnych kwartałów. Raporty prezentowały pozycję cykliczną polskiej gospodarki – zarówno w odniesieniu do PKB i jego składowych, jak i wybranych danych miesięcznych. Kluczową informacją zawartą w raportach była również analiza zagrożenia upadłością w działach PKD, a także w przekroju terytorialnym. Ponadto raporty zawierały zestawienie dziesięciu najbardziej zagrożonych upadłością działów PKD o dużym udziale pracujących (tzw. TOP 10).

Wykorzystywany w projekcie model badawczy został opracowany przez zespół ekspertów z Małopolskiej Szkoły Administracji Publicznej (UEK) pod kierownictwem prof. Jerzego

Hausnera. Model ISR, charakteryzujący się wysokim poziomem sprawdzalności (ok 95%), zebrał pochlebne opinie również ekspertów spoza zespołu badawczego.

Publikację raportów poprzedzał panel interpretacyjny z udziałem wybitnych ekonomistów. Do końca 2015 r. przygotowano łącznie 14 raportów, a przedstawione w nich prognozy pozwoliły na identyfikację zagrożeń na bardzo wczesnym etapie (nie krótszym niż sześć miesięcy) w sektorach: budowlanym, transportowym oraz pośredników i agentów turystycznych. Dodatkowo przedmiotowe badania były podstawą do zaplanowania i uruchomienia na poziomie krajowym instrumentu szybkiego reagowania dla przedsiębiorców odczuwających negatywne skutki zmiany gospodarczej.

W 2015 r. zakończono działania szkoleniowe i doradcze w ramach projektu. Od początku realizacji projektu z usługi wsparcia skorzystało 260 przedsiębiorstw (w tym 10 mikro, 83 małe, 97 średnich i 70 dużych firm), dla których opracowano i wdrożono plany rozwoju. W ramach projektu zorganizowano szkolenia, w których wzięło udział 6 666 pracowników.

Warto podkreślić, iż ostatni nabór do projektu, który zakończył się 15 grudnia 2014 r., bazował wprost na rekomendacjach z badań. Wyłoniono 50 przedsiębiorstw z następujących działów (i sekcji): F: 41 – Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków, 42 – Roboty budowlane związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej, 43 – Roboty budowlane specjalistyczne; działy sekcji C: 33 – Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń, 10 – Produkcja artykułów spożywczych; działy sekcji H: 49 – Transport lądowy oraz transport rurociągowy, 52 – Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport. Działy te zostały rekomendowane do wsparcia przez zespół badawczy działający pod przewodnictwem prof. Jerzego Hausnera, ze względu na duże zagrożenie upadłością firm w nich działających.

W ostatnich miesiącach 2015 przeprowadzono ewaluację zewnętrzną projektu ISR. Wykazała ona, iż należy kontynuować ww. projekt, finansując go ze środków UE lub budżetu krajowego, ponieważ przeprowadzony w latach 2010-2015 pilotaż wykazał jego dużą efektywność. Przejawiała się ona przede wszystkim w wysokiej sprawdzalności prognoz, umożliwiających podjęcie działań prewencyjnych, lub stosunkowo szybkich działań interwencyjnych oraz wysokiej skuteczności prewencyjnych działań pilotażowych w przedsiębiorstwach. Projekt zebrał również pozytywne opinie środowisk eksperckich i przedstawicieli Komisji Europejskiej, co do użyteczności ISR w polityce gospodarczej kraju. Wskazano, że ISR jest bezpośrednio wpisany w Politykę Nowej Szansy i jest jednym z kluczowych instrumentów wsparcia przedsiębiorstw tam wskazanych.

W 2015 r. na stronie internetowej PARP udostępniono przedsiębiorcom **narzędzie Autodiagnozy**. Umożliwia ono monitoring sytuacji finansowej w firmie na podstawie ustandaryzowanych wskaźników. Dane porównawcze pozwalają na odczytanie, jaka jest pozycja firmy względem konkurentów. Na autodiagnozę składają się następujące elementy:

- 1) analiza tempa zmian wskaźników finansowych dla danej sekcji wg GUS oraz kodu PKD,
- 2) wykresy trendu dla wskaźników w okresie do trzech lat,
- 3) analizy projekcyjne możliwości zmiany trendu w okresie do dwóch lat,
- 4) ocena całej firmy i przyporządkowanie jej do klasy ryzyka (z uwzględnieniem ocen jednostkowych uzyskanych za poszczególne wskaźniki).

Polityka Nowej Szansy podkreśla, iż właściwe zarządzanie przedsiębiorstwem w znacznym stopniu może zminimalizować ryzyko wystąpienia sytuacji kryzysowej w firmie. Należy zatem stworzyć możliwości, które ułatwią potencjalnym i aktualnie działającym przedsiębiorcom pozyskanie wiedzy i umiejętności z zakresu m.in. zarządzania finansami, zmianą i ryzykiem, znajomości instrumentów wsparcia dla przedsiębiorców znajdujących się w trudnej sytuacji, a także regulacji prawnych, w szczególności dotyczących procedur naprawczych i upadłościowych.

Polityka Nowej Szansy, dostrzega potrzebę stałego zwiększania świadomości obywateli oraz ich wiedzy w dziedzinach, które wpływają na zapewnienie stabilnej sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstwa. Dlatego też wskazane jest wykorzystanie w tym celu systemu kształcenia, i zarówno na etapie edukacji szkolnej, jak i studiów wyższych należy zadbać o przekazywanie treści, które wpisują się w zwiększanie umiejętności przyszłych przedsiębiorców w zakresie przewycięzania sytuacji kryzysowej.

Niezależnie od powyższego, działania o charakterze szkoleniowo-doradczym dotyczące radzenia sobie z trudną sytuacją ekonomiczną, zostały przewidziane w ramach wsparcia przedsiębiorców na poziomie regionalnym.

W ramach działań dotyczących zmiany podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie ewentualnego jej uzupełnienia o treści, dotyczące występowania sytuacji kryzysowych w prowadzeniu działalności gospodarczej i sposobów radzenia sobie w takich sytuacjach, Polityka Nowej Szansy przewidywała rozważenie zmian w tym kierunku, po 2015 r., czyli po zakończeniu pełnego wdrożenia aktualnej podstawy programowej.

Treści z zakresu edukacji ekonomicznej, określone w obowiązującej podstawie programowej kształcenia ogólnego, dotyczące takich przedmiotów jak: podstawy przedsiębiorczości oraz

ekonomia w praktyce, wykładanych w szkołach ponadgimnazjalnych, nie były przez **Ministerstwo Edukacji Narodowej** aktualizowane w roku 2015.

Na poziomie szkolnictwa wyższego, **Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego** zgodnie z planem, zakończyło prace nad przygotowaniem rekomendacji, dotyczących przekazywania studentom wiedzy o prowadzeniu działalności gospodarczej w sytuacji zagrożenia firmy kryzysem, w szczególności w obszarze uzyskiwania pomocy finansowej oraz znajomości przepisów prawa upadłościowego. Dostosowanie wiedzy czy kompetencji, istotnych z punktu widzenia prowadzenia działalności gospodarczej do programów kształcenia, może sprawić, że studenci i absolwenci prowadzący, czy zamierzający założyć swoją działalność, będą potrafili lepiej zapobiegać sytuacjom kryzysowym przedsiębiorstw. W razie pojawienia się zagrożeń sprawniej zrealizują procesy restrukturyzacyjne lub upadłościowe oraz ponownie zaangażują się w prowadzenie działalności, korzystając z przeżytych doświadczeń.

Uwzględniając powyższe wyzwania, dotyczące młodych przedsiębiorców, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego skierował do uczelni wyższych list, w którym zwracając uwagę na rozwój tych postaw, kompetencji i wiedzy, które umożliwiają efektywne zmierzanie się z potencjalnymi trudnościami zawodowymi, zachęcił do inwestycji w kształcenie na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. Podkreślił wagę dostosowania programów kształcenia wiedzy i kompetencji do prowadzenia działalności gospodarczej, zapobiegania sytuacjom kryzysowym przedsiębiorstw, realizowania procesów restrukturyzacyjnych. Minister zachęcił do budowania wśród studentów postaw przedsiębiorczych poprzez m.in. uwzględnianie nauk w zakresie rozwijania kompetencji przedsiębiorczych w programach studiów, ofertach akademickich biur karier, akademickich inkubatorów przedsiębiorczości.

W 2015 r. kontynuowany był Program Rozwoju Kompetencji, służący podniesieniu kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki oraz rynku pracy. Program, którego celem jest wzmocnienie kształcenia w zakresie kompetencji interpersonalnych, analitycznych, itp., ułatwiających odniesienie sukcesu zawodowego, oparto na wnioskach płynących z programu „Kierunki zamawiane” realizowanego w perspektywie 2007-2013. Program Rozwoju Kompetencji będzie wdrażany w ramach nowej perspektywy finansowej UE w latach 2014-2020. W roku 2015 na jego realizację przeznaczono 250 mln PLN.

Większość zaplanowanych działań o charakterze informacyjno-doradczym, zaplanowanych do realizacji na szczeblu regionalnym, w 2015 r. nie została rozpoczęta. Przewiduje się, że nastąpi to w roku 2016, w momencie, kiedy zostaną już uruchomione wszystkie środki

finansowe, co umożliwi ogłoszenie konkursów w działaniach, w których województwa przewidziały wsparcie wynikające z Polityki Nowej Szansy (patrz. tabela 1 na str. 14).

Przedsiębiorcy, posiadający umiejętność bycia elastycznym i zdolnym do zmian, mają większe szanse na szybkie dostosowanie się do uwarunkowań rynkowych i tym samym zwiększają swoją konkurencyjność. Źródłem sukcesu w biznesie jest posiadanie przejrzystej wizji i strategii rozwoju. W ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) zaplanowane są przede wszystkim działania zmierzające do zwiększenia adaptacyjności małych i średnich przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce poprzez dostarczenie usług doradczych w zakresie strategicznego zarządzania przedsiębiorstwem, np. poprzez wsparcie rozwoju kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców, umożliwiające poprawę jakości zarządzania oraz zapobieganie sytuacjom kryzysowym. Adresatem wsparcia będą mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, w tym właściciele/kadra zarządzająca.

Inicjatywy podejmowane przez regiony w ramach pierwszego działania kierunkowego PNS „Zapobieganie sytuacjom kryzysowym przedsiębiorstw” są realizowane w ramach RPO, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Ich wdrażanie w poszczególnych województwach znajduje się na różnych etapach zaawansowania, ponadto nie wszystkie regiony uwzględniły w swoich RPO zadania, które mają na celu realizację wspomnianego działania kierunkowego PNS. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez regiony na temat monitorowania postępów we wdrażaniu PNS w 2015 r., można stwierdzić, że różny był stopień zaawansowania prac nad uruchomieniem poszczególnych działań, a tym samym szczegółowości otrzymanych informacji.

Dane na temat wsparcia przedsiębiorców w zakresie prewencji występowania sytuacji kryzysowych w firmach wskazują, że w województwie podlaskim, śląskim, małopolskim i warmińsko-mazurskim zaplanowano realizację działań w tym zakresie, w województwach podkarpackim i łódzkim interwencja zostanie uruchomiona w pierwszym półroczu 2016 r., natomiast w województwach śląskim i dolnośląskim rozpoczęto już realizację części zaplanowanych zadań. Z pozostałych 9 województw nie otrzymano informacji w tym zakresie.

Informacje na temat zadań realizowanych w regionach, adekwatnie do stopnia realizacji, zostały przedstawione poniżej.

W województwie podkarpackim w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 -2020 (RPO WP 2014 - 2020) planuje się wsparcie doradcze i szkoleniowe, organizowane w systemie popytowym, ze środków

Europejskiego Funduszu Społecznego, dla pracowników małych i średnich przedsiębiorstw, koncentrujące się na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, które mogą wystąpić w przedsiębiorstwie (działanie 7.5. RPO WP 2014-2020 – *Rozwój kompetencji pracowników sektora MŚP*). Pierwsze konkursy mają zostać uruchomione w II kwartale 2016 r.

Województwo łódzkie, realizując działania kierunkowe Polityki Nowej Szansy, również koncentruje się na usługach doradczych i edukacji. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020 *Osi Priorytetowej X Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie: Działanie X.2 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw* wspierane będzie zwiększanie adaptacyjności małych i średnich przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce dzięki kompleksowym działaniom na rzecz zachowania konkurencyjności i zapobiegania sytuacjom kryzysowym. Działanie to obejmuje dwa kierunki interwencji. Z jednej strony udostępnione zostaną środki m.in. na wspieranie rozwoju kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców MŚP, umożliwiające poprawę jakości zarządzania przedsiębiorstwami oraz zapobieganie sytuacjom kryzysowym, dostarczanie usług doradczych, np. w zakresie strategicznego zarządzania przedsiębiorstwem, opracowania i wprowadzenia planu restrukturyzacji (Poddziałanie X.2.1). Z drugiej strony będzie można ubiegać się o dofinansowanie działań typu outplacement, obejmujących m.in. szkolenia zawodowe, doradztwo, poradnictwo psychologiczne, bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą (Poddziałanie X.2.2). Rozpoczęcie naboru wniosków w ramach tych dwóch działań przewidywane jest na pierwsze półrocze 2016 r.

Województwo podlaskie zaplanowało w Regionalnym Programie Operacyjnym wsparcie ukierunkowane na nabycie umiejętności strategicznego planowania oraz wdrażania nowoczesnych metod zarządzania przedsiębiorstwem, a także opracowania i implementacji planów adaptacyjnych i modernizacyjnych, w ramach *Działania 2.4. Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian*, przewidzianego w Priorytecie Inwestycyjnym (PI) 8v *Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian*. Do planowanej interwencji przewiduje się także dołączenie fakultatywnego wsparcia, jakim jest diagnoza potrzeb rozwojowych przedsiębiorstwa. Skuteczność działań w zakresie adaptacyjności przedsiębiorstw i ich pracowników uwarunkowana jest znajomością specyfiki rynku, dlatego też w przedstawianym *Działaniu 2.4* zaplanowano diagnozowanie, ukierunkowane na przeprowadzenie badań i analiz, w połączeniu z elementami wdrożeniowymi, w zakresie zmian gospodarczych w regionie.

W **województwie śląskim** w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego przewiduje się wsparcie polegające na wspomaganie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych

w regionie w formie działań z zakresu outplacementu, mających charakter usług informacyjno-doradczych dla przedsiębiorców w zakresie przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym (*Oś priorytetowa VII Regionalny Rynek Pracy – działanie 7.4*)

W 2015 r. ogłoszono nabór w ramach Poddziałania 7.4.2 Outplacement – nabór został zakończony w listopadzie 2015 r., jednak trwa jeszcze ocena merytoryczna projektów, do której zakwalifikowały się 134 wnioski (ich lista oraz wszelkie informacje dotyczące tego konkursu znajdują się pod linkiem: <http://rpo.slaskie.pl/lsi/nabor/26>). Łącznie na konkurs wpłynęły 144 wnioski.

Ponadto przewidywane jest wspieranie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników poprzez dostarczenie usług rozwojowych, doradczych, szkoleniowych zgodnych z potrzebami przedsiębiorstwa (m.in. usług w zakresie wsparcia kapitałowego, zarządzania i prowadzenia działalności gospodarczej, budowania i rozwoju biznesu, organizacyjnych, ekonomiczno-finansowych, prawnych, marketingowych, w zakresie zarządzania strategicznego, audytów strategicznych, szkolenia z transferu i komercjalizacji wiedzy oraz ochrony własności przemysłowej). Wspierany będzie także rozwój kwalifikacji pracowników zgodnie z potrzebami pracodawców. (*Oś priorytetowa VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy – działanie 8.2*)

W 2015 r. nie przeprowadzono naborów w ramach Działania 8.2., planuje się ich ogłoszenie w 2016 r.

W województwie dolnośląskim Instytut Rozwoju Terytorialnego, w imieniu Zarządu Województwa Dolnośląskiego, podjął się prowadzenia barometru koniunktury Dolnego Śląska. Instrument ten został stworzony, aby pomóc przedsiębiorcom w dostosowaniu decyzji biznesowych do zmieniających się warunków rynkowych, a samorządom w regionie w doborze właściwych metod i form wspomagania rozwoju gospodarki oraz spójności społeczno-gospodarczej.

Ponadto w ramach przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym przewiduje się wsparcie sektora przedsiębiorstw poprzez dwa działania: 8.5 *Przystosowanie do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych* oraz 8.6 *Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MMŚP dla Osi Priorytetowej 8 Rynek Pracy*. Pierwszy konkurs w ramach działania 8.5 został ogłoszony w listopadzie 2015 r. z pulą środków w wysokości 12 mln 713 tys. PLN. Jego rozstrzygnięcie nastąpi w maju 2016 r. Pierwszy konkurs w ramach działania 8.6 był pierwotnie przewidziany na koniec 2015 r. ale został przesunięty na rok 2016. Ogłoszenie konkursu planowane jest w maju 2016 r. z pulą środków ok. 33 mln PLN. Przedsiębiorcy w tym konkursie będą mogli

skorzystać ze wsparcia m. in. na usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa czy też częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej.

W **województwie małopolskim** w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) przewidziano działania, które dotyczą wsparcia informacyjno-doradczego dla przedsiębiorców w zakresie przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym. Mowa tu o *Działaniu 8.3* obejmującym świadczenie usług szkoleniowo-doradczych, dostępnych na każdym etapie zakładania działalności gospodarczej oraz w początkowym okresie jej prowadzenia. Oferowane usługi mają stanowić realną pomoc dla osób, które przygotowują się do założenia przedsiębiorstwa lub prowadzą je stosunkowo krótko, tak więc wsparcie to przyczyni się do zwiększenia trwałości efektów interwencji i przeżywalności utworzonych firm.

W **województwie warmińsko-mazurskim** przewidziano działania wpisujące się w założenia PNS, polegające na dofinansowaniu usług adresowanych do przedsiębiorstw z sektora MŚP, które przechodzą procesy restrukturyzacyjne i modernizacyjne oraz ich pracowników, ukierunkowanych na dostosowanie się do zmian gospodarczych.

Niektóre regiony, np. województwo pomorskie nie przewidują szczególnych działań skierowanych tylko i wyłącznie do przedsiębiorców dotkniętych porażką biznesową. Jednakże w szeregu działań nakierowanych na rozwój przedsiębiorstw czy aktywizację zawodową, można znaleźć pomoc w ułatwieniu powrotu do aktywności biznesowej po poniesionej porażce.

2. OGRANICZANIE RYZYKA LIKWIDACJI PRZEDSIĘBIORSTW (POZASĄDOWE I SĄDOWE FORMY NAPRAWY I RESTRUKTURYZACJI)

W 2014 r. rozpoczęto prace nad stworzeniem rozwiązań legislacyjnych służących ograniczaniu ryzyka likwidacji przedsiębiorstw. Finał tych działań nastąpił dnia 15 maja 2015 r., w momencie uchwalenia przez Sejm RP ustawy *Prawo restrukturyzacyjne*. Ustawa obowiązuje od 1 stycznia 2016 r., a proponowane w niej rozwiązania mają umożliwić rzetelnym przedsiębiorcom skuteczną restrukturyzację lub podjęcie nowej działalności, po szybkim i efektywnym postępowaniu upadłościowym o charakterze likwidacyjnym.

Ministerstwo Skarbu Państwa przygotowało projekt nowego rozporządzenia w sprawie pomocy publicznej udzielanej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorstw, które zostało podpisane w dniu 20 marca 2015 r. i opublikowane w Dzienniku Ustaw, poz. 531.

Ww. akty prawne uwzględniają przyjęte przez Komisję Europejską *Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji* (Dz. Urz. UE C 249 z 31.07.2014, str. 1).

Aktualnie ww. rozporządzenie wraz z ustawą *Prawo restrukturyzacyjne*, w części dotyczącej pomocy publicznej (art. 140 – 149), zostało notyfikowane do Komisji Europejskiej i jako program pomocowy oczekuje na decyzje KE w tym zakresie.

Programy pomocowe są aktami normatywnymi, które zawierają podstawy prawne przyznawania określonego wsparcia przedsiębiorcom i jednocześnie określają zasady oraz warunki jego udzielania. Co do zasady program stanowi akt o charakterze generalnym i abstrakcyjnym, na którego podstawie będzie udzielana pomoc indywidualnym przedsiębiorcom (będą wydawane indywidualne decyzje lub zawierane umowy). Pomoc udzielana na podstawie zaakceptowanego przez Komisję Europejską programu pomocowego nie podlega już odrębnej notyfikacji. Na podstawie przepisów dotyczących pomocy publicznej, zawartych w ustawie *Prawo restrukturyzacyjne* oraz *rozporządzeniu Ministra Skarbu Państwa w sprawie pomocy publicznej udzielanej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców*, małe i średnie przedsiębiorstwa w ramach programu pomocowego będą mogły skorzystać ze wsparcia finansowego na ratowanie i restrukturyzację oraz restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych (wyłącznie w ramach postępowania sanacyjnego).

Pomoc będzie przeznaczona na poprawę płynności finansowej w przypadku pomocy w celu ratowania lub tymczasowej pomocy na restrukturyzację oraz na realizację działań restrukturyzacyjnych podejmowanych przez przedsiębiorcę na podstawie zatwierdzonego planu restrukturyzacji (pomoc na restrukturyzację).

Do czasu uzyskania akceptacji programu pomocowego przez Komisję Europejską, pomoc w celu ratowania oraz pomoc w celu restrukturyzacji może być udzielana przedsiębiorcom wyłącznie po uzyskaniu pozytywnej, indywidualnej decyzji Komisji.

W dniu 9 lipca 2015 r. Ministerstwo Gospodarki przekazało wniosek o wydanie opinii dotyczącej projektu programu pomocowego do Prezesa **Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**. Dnia 31 sierpnia 2015 r. Prezes Urzędu zaopiniował pozytywnie projekt programu pomocowego przewidującego udzielanie pomocy w celu ratowania i restrukturyzacji małych i średnich przedsiębiorców (Opinia Nr 34/2015/P/IK). Dnia 12 listopada 2015 r. Polska, reprezentowana przez Urząd Ochrony Konkurencji

i Konsumentów, zgłosiła Komisji Europejskiej program pomocowy przewidujący udzielanie pomocy w celu ratowania i restrukturyzacji MŚP.

W ramach wsparcia finansowego, udzielanego przez **Ministerstwo Skarbu Państwa**, w 2015 r. przedsiębiorcy złożyli 10 wniosków o pomoc publiczną na ratowanie i restrukturyzację w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Ze względu na brak spełnienia kryteriów określonych w wytycznych Komisji Europejskiej lub braki formalne odrzucono 8 wniosków, pozostałe 2 wnioski są nadal rozpatrywane. Oznacza to, że w 2015 r. z Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców nie udzielono pomocy publicznej na restrukturyzację.

Przedsiębiorcy znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej mogą również występować do **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych** z wnioskami o udzielenie ulg na spłatę należności z tytułu składek w ramach pomocy publicznej na restrukturyzację oraz pomocy de minimis.

W 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wspierał przedsiębiorców mających trudności w opłacaniu należnych składek w ramach pomocy de minimis, na podstawie przepisów następujących ustaw: *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych* (Dz.U. z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.), *ustawy z dnia 17 czerwca 1996 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* (Dz.U. z 2016 r. poz. 599), *ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność* (Dz.U. z 2012 r. poz. 1551).

W 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udzielił pomocy w postaci rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności składek oraz zawieszenia postępowania egzekucyjnego, na podstawie powyżej przytoczonych aktów prawnych, w 6 394 przypadkach, a wartość pomocy wyniosła brutto 19,5 mln PLN. W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił wzrost zarówno wartości, jak i liczby przypadków udzielenia pomocy.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej realizowało w 2015 r. działania wspierające przedsiębiorców, znajdujących się w trudnej sytuacji z powodu pogorszenia warunków prowadzenia działalności gospodarczej, ukierunkowanych przede wszystkim na ochronę miejsc pracy. Nowelizacja *ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy* (Dz. U. z 2015 r. poz. 385 i 1240), wprowadziła od 1 lutego 2015 r. nowe rozwiązania mające na celu udzielenie, z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, wsparcia przedsiębiorcom, którzy doznali ograniczeń w obrocie handlowym w następstwie wystąpienia czasowego ograniczenia wwozu produktów na terytoria innych krajów. Zgodnie z art. 30a ust. 2 ustawy, na pomoc

dla przedsiębiorców dysponent Funduszu przeznaczył w 2015 r. środki na wypłaty świadczeń w kwocie 250 mln PLN.

Realizując ww. przepisy ustawy, w 2015 r. dysponent Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przyznał limity na wypłaty świadczeń w tym roku, dla 34 przedsiębiorców (959 pracowników) w łącznej kwocie 4 mln 882 tys. PLN z tego: na świadczenia z tytułu przestoju ekonomicznego w kwocie 447 tys. PLN dla 107 pracowników, na świadczenia z tytułu obniżenia wymiaru czasu pracy w kwocie 3 mln 699 tys. PLN dla 852 pracowników, na składki na ubezpieczenie społeczne w kwocie 736 tys. PLN.

W 2015 r. Fundusz przekazał środki na wypłaty świadczeń dla 34 przedsiębiorców (817 pracowników) w łącznej kwocie 3 mln 924 tys. PLN, z tego: na świadczenia z tytułu przestoju ekonomicznego w kwocie 447 tys. PLN dla 103 pracowników, na świadczenia z tytułu obniżenia wymiaru czasu pracy w kwocie 2 mln 900 tys. PLN dla 714 pracowników, na składki na ubezpieczenie społeczne w kwocie 577 tys. PLN.

Zgodnie z art. 30a ust. 2 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy, na pomoc dla przedsiębiorców dysponent Funduszu przeznaczył na 2016 r. środki na wypłaty świadczeń w kwocie 250 mln PLN.

W 2015 r. dysponent Funduszu przyznał limity na wypłaty świadczeń dla 16 przedsiębiorców (w tym 344 pracowników), w kwocie 756 tys. PLN, które będą realizowane w 2016 r.

3. SPRAWNE PRZEPROWADZENIE LIKWIDACJI PRZEDSIĘBIORSTW (SĄDOWE FORMY RESTRUKTURYZACJI I LIKWIDACJI)

Podstawę prawną wdrożenia rozwiązań służących usprawnieniu procesu likwidacji przedsiębiorstwa stanowi ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. *Prawo upadłościowe i naprawcze* znowelizowana uchwaloną 15 maja 2015 r. ustawą *Prawo restrukturyzacyjne*. Ustawa weszła w życie 1 stycznia 2016 r.

W dniu 13 stycznia 2015 r. zostało podpisane Porozumienie w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 pomiędzy Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju a Ministerstwem Sprawiedliwości, będące podstawą podjęcia działań w postaci uruchomienia szkoleń, finansowanych ze środków tego Programu, w zakresie wiedzy

ekonomicznej dla sędziów orzekających w sprawach upadłościowych. Zaplanowane szkolenia będą uwzględnione w projektach wyłanianych w trybie konkursowym. Aktualnie Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, która zamierza wziąć udział w konkursie, czeka na ich ogłoszenie przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

Jednocześnie w toku realizacji programów aplikacji ogólnej, prokuratorskiej i sędziowskiej, przeprowadzono zajęcia, których zakres wpisywał się w tematykę obejmującą zagadnienia związane z Polityką Nowej Szansy, m.in.: orzecznictwo skoncentrowane wokół prawa upadłościowego, postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości, udział prokuratora w postępowaniu upadłościowym, przepisy karne w prawie upadłościowym, międzynarodowe postępowanie upadłościowe, itd.

4. WSPARCIE PONOWNEGO PODEJMOWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ – TZW. „NOWY START”

Na etapie konsultacji międzyresortowych Regionalnych Programów Operacyjnych, Ministerstwo Gospodarki przekazało w 2014 r. rekomendacje w sprawie potrzeby umieszczenia w tych dokumentach zapisów umożliwiających podjęcie działań ukierunkowanych na wsparcie ponownego podejmowania działalności gospodarczej – tzw. „nowy start”. Na ich podstawie urzędy marszałkowskie mogłyby realizować, w kolejnych latach obowiązywania Regionalnych Programów Operacyjnych, działania informacyjno-doradcze oraz oferować wsparcie psychologiczne dla przedsiębiorców sektora MŚP, doświadczonych porażką biznesową. Uzyskane z urzędów marszałkowskich informacje o planach w zakresie wdrażania „nowego startu”, podobnie jak w roku ubiegłym, wskazują, że regiony w przeważającej części nie realizują działań w tym obszarze.

Uwzględnienie działań w zakresie „nowego startu” deklaruje kilka regionów.

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubuskiego w Osi Priorytetowej 6 „Regionalny Rynek Pracy” przewiduje się wsparcie na aktywizację zawodową osób zwolnionych lub przewidzianych do zwolnienia, w tym prowadzących działalność na własny rachunek. Celem tego działania jest upowszechnienie aktywizacji zawodowej. Wsparcie obejmie szkolenia i kursy w zakresie indywidualnych predyspozycji i dotychczasowych kwalifikacji oraz poradnictwo psychologiczne także dla przedsiębiorców.

W województwie małopolskim w ramach *Działania 8.4* zaplanowano działania o charakterze outplacementu. W 2015 r. w *Poddziałaniu 8.4.2 Adaptacja do zmian* przeprowadzono

konkurs, w ramach którego będą wspierane projekty obejmujące m.in. poradnictwo psychologiczne. Do konkursu złożono 69 wniosków; po jego rozstrzygnięciu w kwietniu 2016 r., do dofinansowania zostało wybranych 7 projektów.

W województwie kujawsko-pomorskim początkowo planowano działania, które miały stworzyć przedsiębiorcom warunki do „nowego startu”. Następnie, bazując na dokumencie „Polityka Nowej Szansy”, uzupełniony został opis dot. *Priorytetu Inwestycyjnego 8iii*, w ramach którego założono możliwość realizacji „usług psychologicznych, doradczych i informacyjnych (coaching, mentoring) dla osób planujących ponowne rozpoczęcie działalności gospodarczej zgodnie z Polityką Nowej Szansy (wersja 5.0 RPO z uwzględnieniem zmian wprowadzonych na posiedzeniu Zarządu Województwa w dniu 8 października 2014 r.). Jednakże w trakcie procesu negocjacji treści Regionalnego Programu Operacyjnego z Komisją Europejską ostatecznie zrezygnowano z możliwości wspierania tego typu działań.

Regiony bardzo często traktują działania outplacementowe jako działania w ramach „nowego startu”, prawdopodobnie z uwagi na to, że formami outplacementu mogą być: doradztwo psychologiczne, doradztwo zawodowe, pomoc w szukaniu nowego miejsca pracy, określenie optymalnej ścieżki rozwoju zawodowego i osobistego, finansowanie szkoleń, kursów doszkalających, również doradztwo w zakresie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej. Jednakże **idea „nowego startu” jest wsparcie przedsiębiorców, którzy ponieśli porażkę, mają z tego tytułu jakieś doświadczenia i chcą podjąć kolejną działalność już w oparciu o nowe pomysły, ale i nabytą wiedzę praktyczną. Dlatego doradztwo dla takich osób musi być szczególnego rodzaju, zarówno pod względem formy, jak i zawartości merytorycznej.**

Z kolei jako działania o charakterze prewencyjnym, regiony najczęściej wskazują wsparcie, dotyczące rozwoju kompetencji przedsiębiorców, również w zakresie zarządzania strategicznego, zgodnie ze wskazaną w Polityce Nowej Szansy zasadą, że zarządzanie strategiczne jest jednym z istotniejszych sposobów zminimalizowania kryzysu w firmie.

Poniżej znajduje się tabela, która pokazuje, w których województwach zostały zaplanowane lub podjęte w 2014 lub 2015 r. działania mające charakter usług informacyjno-doradczych dla przedsiębiorców w zakresie przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym oraz działania w ramach „nowego startu”. Te regiony, które zostały wskazane jako mające działania w obszarze nowego startu, są to regiony zgłaszające działania typu outplacement lub działania, których celem jest upowszechnienie aktywizacji zawodowej.

Tabela 1. Regiony, które uwzględniły w Regionalnych Programach Operacyjnych interwencję w ramach I i IV działania kierunkowego Polityki Nowej Szansy

Lp.	Województwo	Zapobieganie sytuacjom kryzysowym przedsiębiorstw	Wsparcie ponownego podejmowania działalności gospodarczej – „nowy start”
1.	dolnośląskie	X	X
2.	kujawsko-pomorskie	brak danych	X (mieli zaplanowane, ale zrezygnowali)
3.	lubelskie	brak danych	brak danych
4.	lubuskie	brak danych	X
5.	łódzkie	X	X
6.	małopolskie	X	X
7.	mazowieckie	brak danych	brak danych
8.	opolskie	X	X
9.	podkarpackie	X	X
10.	podlaskie	X	X
11.	pomorskie	brak danych	X
12.	śląskie	X	X
13.	świętokrzyskie	brak danych	brak danych
14.	warmińsko-mazurskie	Przewidziano działania (bez konkretów)	brak danych
15.	wielkopolskie	brak danych	brak danych
16.	zachodniopomorskie	brak danych	brak danych

DZIAŁANIA PROMOCYJNE

Realizacji czterech działań kierunkowych Polityki Nowej Szansy towarzyszy kampania informacyjno-promocyjna, której celem jest zbudowanie sprzyjającego klimatu wokół wysiłków, jakie podejmują przedsiębiorcy wobec kryzysu w firmie oraz wokół działań zmierzających do przeciwdziałania stygmatyzacji osób, doświadczonych porażką biznesową.

Przeprowadzone wśród Polaków badania pokazują, że stygmatyzacja przedsiębiorców, którzy ponieśli porażkę biznesową jest realnym problemem, wynikającym głównie z niewiedzy oraz funkcjonujących stereotypów. Dlatego też kampania poświęcona Polityce Nowej Szansy rozpoczęła się od działań zorientowanych na zmiany świadomości i postaw, a nadrzędnym celem działań informacyjno-promocyjnych, podjętych w 2015 r., było przeciwdziałanie stygmatyzacji przedsiębiorców.

Pierwszym działaniem był Konkurs, który polegał na wykonaniu i zgłoszeniu pracy konkursowej w formie plakatu i towarzyszącego mu hasła promocyjnego, które miały stanowić artystyczną interpretację przesłania kampanii. Celem Konkursu była popularyzacja nowego podejścia do kwestii upadłości przedsiębiorstw i zainicjowanie zmiany sposobu myślenia i postrzegania porażki biznesowej w środowisku przedsiębiorców oraz w społeczeństwie. Informacja o konkursie, wraz z regulaminem zawierającym zasady zgłaszania i oceny prac, została ogłoszona na stronie Ministerstwa, a plakaty zapraszające do konkursu rozesłano dodatkowo do władz uczelni artystycznych i biznesowych z prośbą o rozpropagowanie konkursu wśród studentów i pracowników uczelni. Do konkursu zostało zgłoszonych 28 prac konkursowych, które podlegały ocenie. Jury nagrodziło trzy prace i przyznało cztery wyróżnienia.

Ministerstwo Rozwoju w dniu 9 grudnia 2015 r. zorganizowało ogólnopolską konferencję pn. *Porażka biznesowa – pierwszy krok do sukcesu? O kulturze biznesowej w Polsce w kontekście Polityki Nowej Szansy*, która była formą promocji pozytywnej kultury porażki i zachętą do traktowania porażki jako naturalnego etapu procesu uczenia się i doskonalenia, na którym można oprzeć przyszły sukces w biznesie i innych dziedzinach życia. Konferencja była skierowana do wszystkich osób i instytucji związanych w sposób bezpośredni lub pośredni ze środowiskiem przedsiębiorców. Jako prelegenci wystąpili krajowi i zagraniczni eksperci zajmujący się różnymi aspektami porażki i sukcesu – psycholodzy, socjolodzy, przedsiębiorcy, menedżerowie, doradcy biznesowi i restrukturyzacyjni, przedstawiciele administracji. Podczas konferencji wręczono również dyplomy dla laureatów Konkursu na plakat oraz zorganizowano wystawę zwycięskich i wyróżnionych prac.

Wydarzenie odbyło się z udziałem ekspertów z zagranicy i było w pełni poświęcone problemowi stygmatyzacji osób dotkniętych porażką biznesową, w tym przedsiębiorców i menedżerów, którzy mają za sobą doświadczenie upadłości. W trakcie debaty poruszono sprawy ważne nie tylko dla rozwoju przedsiębiorczości i w konsekwencji gospodarki, lecz również dla budowania kapitału społecznego w kraju. Paneliści analizowali przyczyny negatywnego podejścia do porażki i jego skutki, rolę edukacji oraz różnic kulturowych w podejściu do porażki biznesowej, a także dyskutowali o tym, jak przetrwać porażkę, wyciągnąć z niej lekcję i oprzeć na niej przyszłe sukcesy. Przedstawiono również założenia, cele i działania kierunkowe samego programu Polityka Nowej Szansy. Więcej informacji na temat konferencji znajduje się na stronie www.nowaszansa.gov.pl

W ramach kampanii społecznej zaprojektowano i uruchomiono również serwis internetowy, który ma spełniać trzy funkcje – edukacyjną, informacyjną i promocyjną. Ma on stanowić

kompleksowe źródło informacji o Polityce Nowej Szansy, oraz służyć zmianie postaw i zachowań w społeczeństwie i w środowisku biznesowym w stosunku do przedsiębiorców, którzy ponieśli porażkę biznesową (przeciwdziałanie stygmatyzacji).

Biorąc pod uwagę jedną z grup docelowych kampanii, tj. ogół społeczeństwa, i konieczność dostosowania formy przekazu, zamówiono animowany spot promocyjny, którego emisja planowana jest na 2016 r. Zakres i miejsce promocji spotu będzie uzależnione od dostępności i wysokości środków przyznanych na kontynuowanie kampanii.

Oczekuje się, że emisja spotu przyczyni się do zmiany świadomości społecznej wobec upadłości i zmniejszenia społecznej niechęci wobec przedsiębiorców, którzy ponieśli porażkę biznesową. Powinna również wpłynąć na zmianę postaw samych przedsiębiorstw względem porażki, w tym zmianę podejścia potencjalnych kontrahentów i partnerów biznesowych wobec przedsiębiorców przeżywających trudności lub w stanie upadłości, a także przedsiębiorców, który po porażce założyli kolejną firmę.

REKOMENDACJE:

1. Konieczne jest jak najszybsze wdrożenie programu pomocowego na ratowanie i restrukturyzację dla małych i średnich przedsiębiorstw. W tym celu należy dokonać zmian podstawy prawnej do udzielania pomocy publicznej w *ustawie z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne oraz w Rozporządzeniu Ministra Skarbu Państwa z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie pomocy publicznej w celu ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorców*. Zmiany te będą konsumować uwagi Komisji Europejskiej, zgłoszone w procesie notyfikacji w odpowiedzi na projekt programu pomocowego, przekazany przez Polskę. Wejście w życie programu pomocowego zapewni małym i średnim przedsiębiorcom możliwość uzyskania pomocy na ratowanie i restrukturyzację, bez długiego oczekiwania na decyzję KE. Może to stanowić o ich szybszym powrocie do rentowności, jak również zminimalizować ryzyko upadłości.
2. Trafna diagnoza kondycji przedsiębiorstwa umożliwia zapobieganie oraz wczesne reagowanie na sytuacje kryzysowe. Funkcjonujący w latach 2010-2015 projekt „Instrument Szybkiego Reagowania” (ISR), pozwalający na wczesne zidentyfikowanie trudności i podjęcie odpowiednich działań prewencyjnych w przedsiębiorstwach został poddany ewaluacji zewnętrznej i pozytywnie oceniony. Rekomenduje się zatem kontynuowanie projektu, w szczególności cyklicznych badań antycypacyjnych, mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym w przedsiębiorstwach, prowadzonych dotychczas w ramach projektu ISR. Badania koniunktury gospodarczej oraz trendów rozwojowych poszczególnych branż pozwalają na przygotowanie efektywnych instrumentów wsparcia, które mogą ograniczyć negatywne konsekwencje niekorzystnych zjawisk gospodarczych.
3. W trakcie monitorowania PNS zidentyfikowano trudności w podejmowaniu działań o charakterze badań antycypacyjnych na poziomie regionalnym - tylko dwa regiony zadeklarowały obecność tego typu działań wśród instrumentów wsparcia dla przedsiębiorców. W związku z tym rekomenduje się kontynuowanie takich badań na szczeblu centralnym do czasu przygotowania tego typu narzędzia w każdym z regionów. Tymczasem sugeruje się podjęcie/zintensyfikowanie współpracy z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości i wykorzystanie doświadczeń wynikających z realizacji projektu ISR na użytek badania sytuacji w regionie.
4. Biorąc pod uwagę, iż program wsparcia dla przedsiębiorstw Instrument Szybkiego Reagowania, realizowany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości zakończył

się z końcem 2015 roku, rekomenduje się podjęcie prac nad wprowadzeniem do polityki krajowej programu wsparcia dla firm w sytuacji kryzysowej. Program taki powinien bazować na sieci doradców i mentorów, którzy świadczyliby nieodpłatne usługi dla przedsiębiorców. Pilotażowe wdrożenie programu, bazującego na doświadczeniach duńskiego programu Early Warning może być sfinansowane z programu COSME i rozpocząć się w 2016 r.

5. Istotne jest, aby wsparcie w ramach „nowego startu” oraz działania szkoleniowo-doradcze w obszarze promowania i rozwijania zarządzania strategicznego w MŚP pozostawały na poziomie regionalnym – tego rodzaju wsparcie powinno znajdować się jak najbliżej ostatecznego beneficjenta.
6. Ministerstwo Edukacji Narodowej, w związku z planowanymi zmianami w systemie edukacji, w 2016 r., przewiduje kompleksową analizę treści podstawy programowej kształcenia ogólnego. Wskazane jest zatem zwrócenie uwagi na zapewnienie w nowej podstawie programowej obecności zagadnień dotyczących sytuacji kryzysowych w przedsiębiorstwie i umiejętnością radzenia sobie z tego typu problemami.
7. W trakcie monitorowania PNS zaobserwowano, iż Regionalne Programy Operacyjne nie zawierają instrumentów skierowanych wyłącznie do przedsiębiorców, którzy ponieśli porażkę biznesową i chcąc nadal pozostać na rynku, potrzebują szczególnego wsparcia. Wiele regionów zapewnia wprawdzie pomoc dla osób podejmujących działalność gospodarczą, nie wykluczając z niej byłych przedsiębiorców, ale grupa beneficjentów „nowego startu” potrzebuje innego rodzaju wsparcia. Brak wyodrębnionego pakietu usług stwarza zagrożenie, iż idea pomocy dla doświadczonych porażką przedsiębiorców, chcących na nowo podjąć działalność, nie zostanie w pełni wdrożona w system wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw. Duża część regionów w ramach sprawozdawania się z realizacji przypisanych im w PNS zadań, do zakresu „nowego startu” zalicza działania o charakterze outplacementu, będące formą aktywizacji zawodowej pracowników zwolnionych z pracy lub zagrożonych zwolnieniem. Jakkolwiek formy tej aktywizacji mogą być zbliżone do działań kierowanych do przedsiębiorców w ramach „nowego startu”, idea tej pomocy, jak i grupa docelowa, są zasadniczo różne. Z tego względu rekomenduje się przeprowadzenie warsztatu dla przedstawicieli Urzędów Marszałkowskich, obrazującego specyfikę grupy beneficjentów „nowego startu” i uzasadnioną konieczność wyodrębnienia dla niej specjalnych usług w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych.

8. W celu zapewnienia oddziaływania instrumentów wypracowanych w ramach PNS rekomenduje się kontynuowanie działań informacyjno-promocyjnych oraz zwiększenie ich zasięgu poprzez wykorzystanie środków masowego przekazu. Prowadzenie działań promocyjnych na szerszą skalę wydaje się niezbędne biorąc pod uwagę grupy docelowe działań, o których mowa w dokumencie.

Tabela 2. Wskaźniki monitorowania realizacji *Polityki Nowej Szansy*

Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika 2012	Wartość wskaźnika w drugim roku obowiązywania dokumentu (2015)	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2020)	Źródło danych
Liczba przedsiębiorstw, które utrzymały działalność (%): - po upływie 12 miesięcy (%) - w perspektywie pięcioletniej (%)	76,6 (2011-2012) +0,1 vs 2008-2009 31,8 (2007-2012) +0,4 vs 2004-2009	74,0* (2013-2014) -2,4 vs 2012-2013 31,4* (2009-2014) +1,2 vs 2008-2013	Więcej niż 80 Więcej niż 40	GUS
Liczba złożonych wniosków o upadłość	4 091	4 529	2 500	MS
Liczba ogłoszonych upadłości (udział % ze złożonych wniosków)	877 (21,4%)	798 (17,61%)	50% złożonych wniosków	MSiG
Stosunek liczby upadłości układowych do likwidacyjnych (%)	166/711	110/688	(50/50)	MSiG
Średni czas postępowania upadłościowego	36 miesięcy	36 miesięcy	12 miesięcy	MS/ World Bank Raport „Doing Business”
Liczba MŚP, którzy otrzymali wsparcie na ratowanie i restrukturyzację	3	0	100	MG
Liczba planów naprawy (rozwoju) wdrożonych w ramach ISR	9	64	100	PARP
Liczba przeprowadzonych przedsięwzięć promocyjnych polityki drugiej szansy (kampanie, publikacje, portale, konferencje, seminaria)	0	4	min. 10	ZM

* Wartość tych wskaźników odnosi się do 2014 r. Są to najbardziej aktualne dane dostępne na dzień 30.03.2016.